

Imię i nazwisko: Adam Bobryk

Stopień/tytuł naukowy: doktor habilitowany

Sylwetka naukowa:

Profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa UPH. Socjolog, specjalizuje się w badaniach nad polską mniejszością na Wschodzie, mniejszościami narodowymi, etnicznymi i wyznaniowymi w kraju, socjologią polityki oraz stosunkami międzynarodowymi. Opiekun Studenckiego Koła Naukowego Etnosocjologów (od 2000 r.) i Koła Doktorantów Nauk Społecznych „GENESIS” (od 2017 r.). W swoim dorobku posiada ponad 150 publikacji naukowych, w tym 46 wydanych za granicą (Austria, Białoruś, Bułgaria, Litwa, Rosja, Słowacja, Ukraina). Autor lub współautor 4 monografii oraz redaktor i współredaktor 21 prac zbiorowych. Monografia „Odrodzenie narodowe Polaków w Republice Litewskiej 1987-1997” (Toruń 2005, wznowiona w 2006), przedrukowana została również w „Kurierze Wileńskim”, polskim dzienniku ukazującym się na Litwie. Do jego prac odwoływano się w 40 publikacjach naukowych za granicą (Austria, Białoruś, Czechy, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Rosja, Ukraina, USA, Wielka Brytania) i 200 w Polsce (ogółem 800 cytatów). Członek redakcji czasopism naukowych: „Prace Archiwalno-Konserwatorskie” (od 1999 r.) i „Doctrina. Studia Społeczno-

Polityczne" (od 2017 r.). Ponadto wchodził w skład redakcji „Szkiców Podlaskich” (1999-2012) i Rady Programowej ukazującego się w Republice Białoruskiej „Rocznika Grodzieńskiego” (2007-2012). Recenzował m.in. artykuły do druku w czasopismach: „Białoruskie Zeszyty Historyczne”, „Kultura i Edukacja”, „Pogranicze. Studia Społeczne”, „Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy”, „Rozprawy Społeczne”, „Studia Politologica Ucraino-Polona”, „Wschodnioznawstwo”, „Youth in Central and Eastern Europe. Sociological Studies”, „Zeszyty Naukowe SGSP”. Od 2000 r. w jury przeprowadzanego na Białorusi Konkursu Historycznego „Dzieje Polski”, od 2010 r. konkursów rusycystycznych w Siedlcach. W latach 2007-2013 był w komisjach konkursów literaturoznawczych odbywających się na Białorusi. Od roku szkolnego 2016/2017 r. w Komitecie Organizacyjnym Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (eliminacje mazowieckie). W 2018 r. członek Komitetu Okręgowego XXX Olimpiady Filozoficznej (eliminacje II stopnia w Siedlcach). Od 2005 r. członek Rady Programowej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siedlcach (w latach 2005-2015 przewodniczący). W 2013 r. odbył staż w Katedrze Prawoznawstwa, Socjologii i Politologii Drohobyckiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franko (Ukraina), a w 2017 r. w Katedrze Dyscyplin Społeczno-Humanistycznych i Prawnych Homelskiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego im. P. O. Suchowo (Białoruś). Członek Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Siedleckiego Towarzystwa Naukowego, Białoruskiego Towarzystwa Historycznego i Polskiego Towarzystwa Nauk o Bezpieczeństwie.

Zainteresowania naukowe:

- mniejszości narodowe i etniczne
- mniejszości wyznaniowe
- socjologia polityki
- stosunki międzynarodowe

Najważniejsze publikacje:

Monografie:

1. *Odrodzenie narodowe Polaków w Republice Litewskiej 1987-1997* / Adam Bobryk. – Toruń : Dom Wydawniczy DUET, 2005. – 554 s.
2. *Prawosławie w Siedlcach* / Adam Bobryk, Izabela Kochan. - Siedlce : Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Brama”, 2007. - 316 s.
3. *Ślady przeszłości. Historia i teraźniejszość prawosławia na południowo-zachodnim Podlasiu w świadomości społecznej* / Adam Bobryk, Izabela Kochan. - Siedlce : Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Brama”, 2010. – 308 s.
4. *Społeczne znaczenie funkcjonowania polskich ugrupowań politycznych w Republice Litewskiej 1989-2013* / Adam Bobryk. – Siedlce : Siedleckie Towarzystwo Naukowe, 2013. – 502 s.

Redakcje:

5. *Polskie odrodzenie na Wschodzie* (Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Polacy w procesie transformacji systemowej i ustrojowej krajów byłego Związku Radzieckiego”) / red. nauk. Adam Bobryk i Józef Jaroń – Siedlce : Katedra Filozofii i Socjologii Akademii Podlaskiej, 1999. – 240 s.

6. *Blisko, a tak daleko. Polacy w obwodzie brzeskim na Białorusi* / red. nauk. Adam Bobryk. – Warszawa : Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oddział w Siedlcach, 2004, 307 s.
7. *Kultura pogranicza – pogranicze kultur. Культура пограничья – пограничье культур* / red. nauk. Adam Bobryk. - Siedlce-Pułtusk : Siedleckie Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „Brama”, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, 2005, 269 s.
8. *Życie społeczne Polaków na Wschodzie. Wybrane zagadnienia* / red. Adam Bobryk. – Siedlce : Archiwum Państwowe w Siedlcach, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oddział w Siedlcach, 2007, 363 s.

Artykuły:

9. *Ludność polska w Radzieckiej Republice Litewskiej 1944-1990* / Adam Bobryk // Zeszyty Naukowe, Seria Nauki Humanistyczne, Filozofia i Socjologia / Wydawnictwo Uczelniane WSRP Siedlce – z. 2 (1998), s. 135-150.
10. *Postawy wobec religii i wyzwań życia codziennego wiernych parafii Najświętszej Marii Panny Królowej Korony Polskiej w Brześciu* / Adam Bobryk // *Blisko, a tak daleko. Polacy w obwodzie brzeskim na Białorusi* / red. nauk. Adam Bobryk. – Warszawa : Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oddział w Siedlcach, 2004, s. 67-79.
11. *Społeczna rola mitu etnicznego w ujęciu Stanisława Ossowskiego na przykładzie współczesnej teorii wiczów litewskich* / Adam Bobryk // W: *Koncepcje socjologiczne Stanisława Ossowskiego a teoretyczne i praktyczne zagadnienia współczesności* (Materiały z

konferencji naukowej w Zielonej Górze 20-21.10.2003 r.) / red. Mirosław Chałubiński, Janusz Goćkowski, Iwona Kaczmarek-Murzyniec, Anna Woźniak. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2004, s. 408-420.

12. *Przemiany struktury etnicznej i wyznaniowej miasta w perspektywie stulecia. Przykład Siedlec* / Adam Bobryk // *Studia Etnologiczne i Antropologiczne – 2004, T. VIII Miasto – przestrzeń kontaktu społecznego i kulturowego*, s. 60-74.
13. *Prasa polskojęzyczna jako ośrodek ruchu poetyckiego na Litwie po II wojnie światowej* / Adam Bobryk // *W: Poezja polska na obczyźnie. Studia i szkice, T. I* / red. Zbigniew Andres i Jan Wolski. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2005, s. 149-163.
14. *Przemiany pozycji Polaków w stratyfikacji społecznej mieszkańców Brześcia jako miasta pogranicza* / Adam Bobryk // *W: Polska-Białoruś. Problemy sąsiedztwa* / red. Henryk Chałupczak, Elżbieta Michalik. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2005, s. 127-144.
15. *Tożsamość narodowa i asymilacja. Dylematy integracji* / Adam Bobryk // *W: Kultura pogranicza – pogranicze kultur. Культура пограничья – пограничье культур* / red. nauk. Adam Bobryk. - Siedlce-Pułtusk : Siedleckie Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „Brama”, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, 2005, s. 41-54.
16. *Antyreligijna polityka władz radzieckich wobec Kościoła katolickiego - na przykładzie Mohylewa* / Adam Bobryk // *Studia Polonijne - 2006, T. 27, s. 119-137.*

17. *Media mniejszości polskiej na Litwie w okresie transformacji* / Adam Bobryk // W: *Mniejszości narodowe i etniczne w procesach transformacji oraz integracji* / red. Elżbieta Michalik, Henryk Chałupczak. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006, s. 243-259.
18. *Значение Свято-Онуфриевского Яблочинского Монастыря для религиозной жизни православной общности в Польше* / Адам Бобрик // W: *На пути к свободе совести* / [brak red.]. – Брест : Министерство Образования Республики Беларусь, Учреждение Образования «Брестский Государственный Университет имени А. С. Пушкина», Кафедра Культурологии, 2006, s. 22-32.
19. *Święta Góra Grabarka jako ośrodek pielgrzymkowy* / Adam Bobryk // Białoruskie Zeszyty Historyczne – 2006, z. 26, s. 108-116.
20. *Powstanie partii politycznych jako próba tworzenia nowych elit społeczeństwa polskiego na Litwie* / Adam Bobryk // W: *Funkcje i zadania elit w środowiskach polonijnych* / red. Jacek Knopek. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2006, s. 173-187.
21. *Dzieje najnowsze Siedlec* / Adam Bobryk, Barbara Stelingowska // W : *Siedlce 1448-2007* / red. Edward Kospath-Pawłowski. Siedlce : Akademia Podlaska, Siedleckie Towarzystwo Naukowe, 2007, s. 540-601.
22. *Stosunek społeczeństwa litewskiego do polskich pomników i miejsc pamięci narodowej. Przypadek Oran* / Adam Bobryk // W: *Życie społeczne Polaków na Wschodzie. Wybrane zagadnienia* / red. Adam Bobryk. – Siedlce : Archiwum Państwowe w Siedlcach,

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oddział w Siedlcach, 2007, s. 65-76.

23. *Wielokulturowość w warunkach konfliktu społecznego. Przykład Siedlec* / Adam Bobryk // W: *Tożsamość na styku kultur = Tapatybė kultūrų sankirtoje*, red. Irena Masojć i Romuald Naruniec. – Wilno : Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2008, s. 291-305.
24. *Polityka Polski wobec państw nadbałtyckich* / Adam Bobryk // W: *Polityka wschodnia Polski. Uwarunkowania, koncepcje, realizacja*, red. Andrzej Gil i Tomasz Kapuśniak. – Lublin-Warszawa : Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2009, s. 251-266.
25. *Akademia Podlaska* / Adam Bobryk // W: *Akademia Podlaska. Historia i teraźniejszość*, red. Tamara Zacharuk, Jerzy Kunikowski. – Siedlce : Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, 2009, s. 69-86.
26. *Uzyskanie przez Polaków na Litwie reprezentacji w Parlamencie Europejskim jako wynik aktywności grupowej* / Adam Bobryk // W : *Aksjologiczny i pragmatyczny wymiar współczesnej polityki*, red. Danuta Walczak-Duraj. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2011, s. 119-134.
27. *Narodowościowy aspekt języka Liturgii w Polskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej* / Adam Bobryk // W: *Konstrukcje i destrukcje tożsamości*, T. I *Wokół religii i jej języka* / red. Ewa Golachowska i Anna Zielińska. – Warszawa : Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Fundacja Sławistyczna, 2011, s. 121-133.
28. *„Czerwony Sztandar”. Od radzieckiej indoktrynacji do walki o polskość* / Adam Bobryk // W: *Z Chrystusem w służbie Bogu i ludziom. Księga Jubileuszowa z okazji 60. rocznicy urodzin i 30-*

- lecia pracy naukowej Księdza Profesora Romana Krawczyka* / red. Janusz Gmitruk i Anna Wielgosz. – Warszawa-Siedlce : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, 2012, s. 595-618.
29. *Polsko-litewskie spory o tablice i miejsca pamiątkowe* / Adam Bobryk // W : *Litwini* / red. Lech M. Nijakowski. – Warszawa : Wydawnictwo Sejmowe, 2013, s. 187-209.
30. *Polacy na Wileńszczyźnie wobec systemu radzieckiego. Lata osiemdziesiąte XX wieku w świetle raportów KGB* / Adam Bobryk // „Doctrina. Studia społeczno-polityczne” – 2014, nr 11, s. 31-58.
31. *Usage of mother tongue by minorities in public life in Poland. The example of the German minority* / Adam Bobryk // W: *The Fifth International Conference on History and Political Sciences. Proceedings of the Conference (January 23, 2015)* / red. Kamila Orzechowska. – Vienna : „East West” Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH, 2015, s. 59-65.
32. *Wielokulturowość w edukacji. Szkolnictwo mniejszości narodowych, etnicznych i języka regionalnego w Polsce* / Adam Bobryk // W: *Bezpieczeństwo Edukacja Wychowanie*, T. II, *Edukacja i wychowanie dla bezpieczeństwa w przeszłości i współcześnie. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Jerzemu Kunikowskiemu* / red. Stanisław Jaczyński, Agnieszka Araucz-Boruc, Grzegorz Wierzbicki. – Siedlce : Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2015, s. 345-365.
33. *Polityka etniczna Litwy* / Adam Bobryk, Zbigniew Kurcz // W: *Polityka etniczna współczesnych państw Europy Środkowo-*

Wschodniej / red. Henryk Chałupczak, Radosław Zenderowski, Walenty Baluk. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, 2015, s. 239-284.

34. *The Ethnic Policy of Lithuania* / Adam Bobryk, Zbigniew Kurcz // W: *Ethnic Policy in Contemporary East Central European Countries* // red. Henryk Chałupczak, Radosław Zenderowski, Walenty Baluk. – Lublin : Maria Curie-Skłodowska University Press, 2015, s. 219-259.
35. *Między integracją a dyskryminacją. Kwestia obywatelstwa mniejszości narodowych w Republice Litewskiej* / Adam Bobryk // W: *Praca – Więź – Integracja. Wyzwania w życiu jednostki i społeczeństwa. Monografia poświęcona pamięci prof. zw. dr hab. Władysława Jachera, T. II, Wartości i więzi społeczne* // red. Urszula Swadźba, Bożena Pactwa, Monika Żak. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015, s. 145-162.
36. *Przełamywanie barier. Język polski na Litwie – język litewski w Polsce* / Adam Bobryk // W: *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej. Pogranicza i centra współczesnej Europy. Różnorodność praktyk i teorii* // red. Dorota Szaban, Justyna Nyckowiak, Tomasz Kołodziej. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2015, s. 115-137.
37. *Policy and the national minorities in Poland. Social and philosophical aspect* / Adam Bobryk, Cezary Kalita // „Austrian Journal of Humanities and Social Sciences” – 2015, nr 11-12, s. 74-78.
38. *Attitudes towards the Mother Tongue as an Identity Manifestation of National and Ethnic Minorities in Poland* / Adam Bobryk // W:

Identities of Central-Eastern European Nations // red. Volodymyr Yevtukh, Artur Wysocki, Ganna Kisla, Andrzej Jekaterynczuk. – Kyiv : Institute of Sociology, Psychology and Social Communications of National Pedagogical University M. P. Drogomanov, Institute of Sociology Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, 2016, s. 177-196.

39. *Czas przełomu. Pogranicze litewsko-polskie w perspektywie działań KGB LSRR w latach 1979-1983 na terenie rejonu łódzkiego* / Adam Bobryk // „Pogranicze. Studia Społeczne” – 2016, t. XXVII, cz. 1, s. 251-268.
40. *KGB wobec zagrożeń systemu radzieckiego. Przykład rejonu trockiego w LSRR (1980-1984)* / Adam Bobryk // „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” – 2016, R. 14, z. 1, s. 35-65.
41. *Litewskie środowiska niepodległościowe wobec polskiej mniejszości narodowej u progu odzyskania suwerenności przez Litwę* / Adam Bobryk // W: *Nie tylko Litwa. Geneza i przebieg upadku ZSRR w roku 1991. Tom I* // red. Aleksander Srebrakowski, Grzegorz Strauchold. – Łomianki : Wydawnictwo LTW, 2017, s. 233-270 – artykuł został w całości przedrukowany na łamach ukazującego się w Republice Litewskiej miesięcznika „Magazyn Wileński”, w numerach z lipca, sierpnia i września 2017.
42. *Litwa wobec kryzysu migracyjnego w Europie 2015-2016* / Adam Bobryk // W: *Dialog kultur czy zarzewie konfliktów? Problematyka mniejszości narodowych i etnicznych w Europie* // red. Tomasz Gajownik, Paweł Pietnoczka, Krzysztof Sidorkiewicz. – Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 2017, s. 129-153.

43. *Влияние системы образования на формирование общины. Школьная система белорусского меньшинства в Польше* / Адам Бобрык, Цезарь Калита // *W: Менталитет славян и интеграционные процессы: история, современность, перспективы. Материалы X Международной научной конференции, Гомель, 25-26 мая 2017 года* // под общ. ред. Виктора Васильевича Кириенко. – Гомель : Министерство образования Республики Беларусь, Учреждение образования «Гомельский государственный технический университет имени П. О. Сухого», Институт социологии НАН Беларуси, Ассоциация «Агентство интеграционных инициатив», г. Смоленск, Гомельская областная организация общества «Знание», 2017. с. 247-254.
44. *Spółeczne uwarunkowania funkcjonowania oświaty w języku polskim na Białorusi (1988-2017)* / Adam Bobryk // *W : Polacy na Białorusi. Od końca XIX do początku XXI wieku. Wybrane problemy stosunków polsko-białoruskich* // red. Tadeusz Gawin. – Warszawa: Studium Europy Wschodniej, Uniwersytet Warszawski, 2017, s. 483-503.
45. *Między Unią Europejską a Wspólnotą Niepodległych Państw. Pogranicze polsko-białoruskie w świetle publikacji „Słowa Podlasia” (2015-2016)* / Adam Bobryk // *W : Polskie pogranicza w procesie przemian. T. IV* // red. Zbigniew Kurcz. – Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2017, s. 203-225.
46. *Kształtowanie wspólnoty. Integracyjno-formacyjna funkcja działalności Bractwa Młodzieży Prawosławnej w Polsce na przykładzie Diecezji Lubelsko-Chełmskiej* / Adam Bobryk // *W :*

Молодіжна політика: проблеми та перспективи. Випуск 8 / red. Світлана Щудло. – Дрогобич-Зелена Гура : Дрогобицький Державний Педагогічний Університет імені Івана Франка, 2017, s. 5-13.

47. *Postawy Polaków wobec uchodźców w świetle publikacji „Gazety Wyborczej” i „Naszego Dziennika”* / Adam Bobryk // W : *Kryzys migracyjny. Perspektywa społeczno-kulturowa. Tom I* / red. Barbara Pasamonik, Urszula Markowska-Manista. – Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2017, s. 46-66.
48. *Zagrożenia i aspiracje. Ruch społeczny na rzecz utworzenia autonomii polskiej na Wileńszczyźnie (1988-1991)* Adam Bobryk // W : *Polacy na Litwie. Przeszłość i teraźniejszość* / red. Wojciech Lis. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018, s. 73-112.
49. *Tożsamościowo-językowy aspekt pisowni nazwisk mniejszości narodowych. Przykład Republiki Litewskiej* / Adam Bobryk // W : *Ідентичності народів Центрально-Східної Європи. Колективна монографія* / red. Н. Коваліско, А. Єкатеринчук, Р. Радзік. – Львів : Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка, 2018, s. 248-266.
50. *Systemy edukacyjne wobec mniejszości w perspektywie zapisów polsko-białoruskiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy* / Adam Bobryk // W : *Stosunki polsko-białoruskie w 25 lat po podpisaniu Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy* / red. A. Daniluk, J. Hofmohl, J. Nadolska. – Warszawa : Ministerstwo Spraw Zagranicznych, 2018, s. 182-203.